

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2018
Paper - 6, Sahitya
(रसगङ्गाधरः प्रथमाननम्)

Time : 3 hrs.**Max. Mark: 100**

(Write answers in Answer booklet only)

I. पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे समानाङ्काः।**5x20=100**

- (१) जगन्नाथकृतं काव्यलक्षणं निरूपयत ।
- (२) उत्तमोत्तमकाव्यस्वरूपं निरूप्य, 'शयिता सविधेप्यनीश्वरा.....' इत्युदाहरणे रसध्वनिः
भावध्वनिर्वा इति विवेचयत ।
- (३) रसगङ्गाधरस्य मङ्गलपद्यं व्याख्यात ।
- (४) भट्टनायकदिशा रसस्वरूपं निरूप्यताम् ।
- (५) रसानां विरोधाविरोधौ चिन्तयत ।
- (६) भावलक्षणं प्रतिपाद्य, भावसन्धि-भावशबलतयोः सोदाहरणं विवृणुत ।
- (७) जगन्नाथोक्तं काव्यविभागं निरूप्य तत्रौचित्यं विचारयत ।
- (८) रससूत्रे निष्पत्तिपदस्यार्थं विलिख्य जगन्नाथमतमुपस्थापयत ।
- (९) पण्डितराजस्य जीवनवृत्तं तथा कृतीः विवेचयत ।
- (१०) अभिनवगुप्तोक्तं रसस्वरूपं पण्डितराजदिशा प्रतिपादयत ।

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2018

Paper - 7, Sahitya

(काव्यप्रकाश:-७,८,९,१० उल्लासाः)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

I. पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। सर्वे समानाङ्काः।

5x20=100

- (१) दोषलक्षणं विलिख्य, सोदाहरणं पदगतदोषान् निरूपयत ।
- (२) सोदाहरणं रसदोषान् प्रतिपादयत ।
- (३) गुणालङ्कारयोः सामान्यलक्षणमभिधाय उभयोः भेदं विवेचयत ।
- (४) वामनस्य शब्दगुणाः मम्मटगुणेषु कथम् अन्तर्युक्ताः भवन्तीति प्रतिपादयत ।
- (५) लक्षण-लक्ष्यपुरस्सरं मम्मटस्य गुणान् विशदयत ।
- (६) उपमालङ्कारस्य भेदान् प्रदर्शयत ।
- (७) मम्मटस्य शब्दलङ्काराणां नामान्युल्लिख्य अनुप्रासस्य भेदान् सोदाहरणं प्रदर्शयत ।
- (८) सोदाहरणं रूपकभेदान् विवेचयत ।
- (९) अतिशयोक्ति-प्रतिवस्तूपमा-दीपक-तुल्ययोगितालङ्काराणां लक्षणानि सोदाहरणं लिखत ।
- (१०) शब्दश्लेषस्य लक्षणमभिधाय तस्य भेदान् स्पष्टीकुरुत ।

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2018

Paper - 8, Sahitya

(व्यक्तिविवेकः-प्रथमविमर्शः, नाट्यशास्त्रं-षष्ठाध्यायः)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. प्रश्नत्रयं समाधेयम् ।** **3x20=60**
- (१) रसानुमितिं निरूपयत ।
- (२) तात्पर्यरूपां वृत्तिमनुमानेऽन्तर्भावयत ।
- (३) व्यक्तिविवेकस्य वैशिष्ट्यं प्रतिपादयत ।
- (४) अत्यन्ततिरस्कृतवाच्यस्य खण्डनं कुरुत ।
- (५) वक्रोक्तिविषये महिमभट्टस्य अभिप्रायं स्पष्टीकुरुत ।
- (६) अनुमाने लक्षणायाः अन्तर्भावं विवेचयत ।
- II. एकस्य उत्तरं लिखत ।** **1x10=10**
- (१) सोदाहरणं पदभेदान् विशदयत ।
- (२) 'काव्यविशेष' विषये महिमभट्टस्य वैमत्यं प्रदर्शयत ?
- (३) ध्वनिनामकरणं कथं नोपपद्यते ? स्पष्टयत ।
- III. प्रश्नत्रयं समाधत्त ।** **3x10=30**
- (१) शृङ्गाररसं विवेचयत ।
- (२) 'न भावो रसहीनोऽस्ति न रसो भाववर्जितः' विशदयत ।
- (३) 'तस्मान्नाट्यरसाः स्मृताः' -निरूपयत ।
- (४) वीररसं लक्षयत ।
- (५) करुण-विप्रलम्भशृङ्गारयोः भेदं प्रदर्शयत ।
- (६) जनकरसान् विवेचयत ।

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2018
Paper - 9, Sahitya

(ध्वन्यालोकः(तृतीयोद्घोतः तथा वक्रोक्तिजीवितं प्रथमोन्मेषः)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. प्रश्नद्वयं समाधत्त।** **2x20=40**
- (१) संघटनायाः स्वरूपविषये विचारयत ।
- (२) अविद्वक्षितवाच्यस्य पदवाक्यप्रकाशत तदन्यस्यानुरूपेण रूपव्यङ्ग्यस्य च ध्वनेः सोदाहरणं स्पष्टयत।
- (३) रसविरोधि परिहारविषये आनन्दवर्धनस्य मतमालोचयत ।
- (४) गुणवृत्तितः व्यञ्जनायाः पार्थक्यं प्रदर्शयत ।
- II. एकः प्रश्नः समाधेयः ।** **1x10=10**
- (१) असंलक्ष्यक्रमध्वनेः भेदान् निर्दिशत ।
- (२) ध्वन्यालोकानुसारेण गुणीभूतव्यङ्ग्यं विचारयत ।
- (३) चित्रकाव्यविषये आनन्दवर्धनस्य मतं विचारयत ।
- III. प्रश्नद्वयं समाधत्त ।** **2x20=40**
- (१) काव्यसामान्य गुणान् विशदयत ।
- (२) कुन्तकदिशा सौभाग्यं निरूपयत ।
- (३) कुन्तकोक्तान् वक्रताप्रकारान् वर्णयत ।
- (४) साहित्यशब्दार्थं कुन्तकदिशा विवृणुत ।
- IV. प्रश्नमेकं समाधत्त ।** **1x10=10**
- (१) वक्रोक्तिसिद्धान्तं संक्षेपेण लिखत ।
- (२) कुन्तकदिशा कालिदासकाव्येषु अनौचित्यस्थलानि प्रदर्शयत ।
- (३) अलङ्कारशास्त्रे वक्रोक्तिजीवितस्य वैशिष्ट्यं लिखत ।

Directorate of Distance Education
Acharya Second Year Annual Examination May/June, 2018

Paper - 10, Sahitya

(अलङ्कारशास्त्रेतिहासः अलङ्कारशास्त्रनिबन्धश्च)

Time : 3 hrs.

Max. Mark: 100

(Write answers in Answer booklet only)

- I. यथानिर्देशं लिखत।** **4x5=20**
- (१) चतुर्णां परिचयो देयः ।
- (क) वामनः (ख) रुय्यकः (ग) विश्वनाथः
(घ) जयदेवः (ङ) धनञ्जयः (च) रुद्रटः
(छ) दण्डी (ज) भामहः
- II. ग्रन्थचतुष्टयं परिचाययत ।** **4x5=20**
- (क) प्रतापरुद्धीयम् (ख) सरस्वतीकण्ठाभरणम् (ग) कुवलयानन्दः
(घ) नाट्यशास्त्रम् (ङ) चमत्कारचन्द्रिका (च) अब्जपुराणम्
(छ) अभिनवभारती (ज) काव्यप्रकाशः
- III. प्रश्नद्वयं समाधत्त ।** **2x10=20**
- (१) काव्यहेतवः ।
(२) ध्वनिसम्प्रदायः ।
(३) काव्यगुणाः ।
(४) अलङ्काराणां उत्पत्तिः तथा विकासः ।
- IV. द्वयोः समाधानं लिखत ।** **2x10=20**
- (१) काव्यलक्षणम् ।
(२) काव्यप्रयोजनानि ।
(३) लक्षणाभेदाः ।
(४) रससम्प्रदायः ।
- V. चतुर्णां टिप्पणीः दत्त।** **4x5=20**
- (१) वक्रोक्तिः ।
(२) विभावः ।
(३) व्यभिचारिभावाः ।
(४) भाक्तवादः ।
(५) स्थायिभावाः ।
(६) काव्यदोषाः ।
(७) रीतयः ।
(८) वृत्तयः ।